

I. megoldás. Jelölje az x , $\frac{1}{y}$, $y + \frac{1}{x}$ mennyiségek legkisebbikét $m(x, y)$. Ekkor

$$\begin{aligned} (1) \quad & 0 < m(x, y) \leq x; \\ (2) \quad & 0 < m(x, y) \leq \frac{1}{y}; \\ (3) \quad & 0 < m(x, y) \leq y + \frac{1}{x}. \end{aligned}$$

(1)-ből és (2)ből kapjuk, hogy

$$\frac{1}{x} \leq \frac{1}{m(x, y)}, \quad \text{illetve} \quad y \leq \frac{1}{m(x, y)},$$

ezért

$$y + \frac{1}{x} \leq \frac{2}{m(x, y)}.$$

Ezt (3)-mal egybevetve

$$m(x, y) \leq \frac{2}{m(x, y)},$$

ahonnan $m(x, y) > 0$ miatt $m(x, y) \leq \sqrt{2}$ adódik. Az x ; $\frac{1}{y}$; $y + \frac{1}{x}$ értékek legkisebbike tehát nem lehet $\sqrt{2}$ -nél nagyobb. Egyenlőség lehetséges, amennyiben (1), (2), (3)-ban egyidejűleg egyenlőség áll, azaz $x = \frac{1}{y} = \sqrt{2}$. Ekkor $y + \frac{1}{x} = \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{2}{\sqrt{2}} = \sqrt{2}$ és így a keresett érték a $\sqrt{2}$.

Dombi Gergely (Pécs, JPTE I. sz. Gyak. Ált. Isk., 7. o. t.)

II. megoldás. Az $u = \frac{1}{y}$ jelöléssel az $\left(x, u, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right)$ mennyiségek minimumát keressük. Jelöljük általában az $(\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n)$ számok minimumát $m(\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n)$ -nel.

Ekkor nyilván

$$m\left(x, u, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right) = m\left(m(x, u); \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right).$$

Két pozitív szám kisebbike nem lehet nagyobb, mint az ismert módokon képezett középértékek. Vegyük először a harmonikus közepüket:

$$m(x, u) \leq \frac{2}{\frac{1}{x} + \frac{1}{u}}, \quad \text{tehát}$$

$$m\left(x, u, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right) \leq m\left(\frac{2}{\frac{1}{x} + \frac{1}{u}}, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right).$$

Ezután azt használjuk ki, hogy két pozitív szám minimuma nem nagyobb a mértani közepükénél; így

$$m\left(x, u, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right) \leq m\left(\frac{2}{\frac{1}{x} + \frac{1}{u}}, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right) \leq \sqrt{\frac{2}{\frac{1}{x} + \frac{1}{u}} \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right)} = \sqrt{2}.$$

Tehát

$$m\left(x, u, \frac{1}{x} + \frac{1}{u}\right) \leq \sqrt{2},$$

és pontosan akkor van egyenlőség, ha $x = u = \frac{1}{x} + \frac{1}{u}$, azaz $x = u = \sqrt{2}$.

Megjegyzés. Mindkét megoldás gondolatmenetével igazolható, hogy ha a x_1, x_2, \dots, x_n tetszőleges pozitív számok, akkor az $x_1, x_2, \dots, x_n, \frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \dots + \frac{1}{x_n}$ számok minimuma nem lehet nagyobb, mint \sqrt{n} és pontosan akkor ennyi, ha $x_1 = x_2 = \dots = x_n = \sqrt{n}$.

Hasonlóan igazolható, hogy a pozitív $x_1, x_2, \dots, x_n, \frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \dots + \frac{1}{x_n}$ számok legnagyobbika legalább \sqrt{n} .